

HRY A POHÁDKOVÉ CESTOVÁNÍ

Pro děti od 5 do 8 let

Naděžda Kalábová

- ❖ ČINNOSTI MOTIVOVANÉ PŘÍBĚHY A ŘÍKANKAMI
- ❖ HRY PRO ROZVOJ SAMOSTATNÉHO PROJEVU DÍTĚTE
- ❖ KŘÍŽOVKY, ÚKOLY, HÁDANKY, HRY, SOUTĚŽE

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umísťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

Naděžda Kalábová

HRY A POHÁDKOVÉ CESTOVÁNÍ

Pro děti od 5 do 8 let

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: +420 220 386 401, fax: +420 220 386 400
www.grada.cz
jako svou 2625. publikaci

Odpovědná redaktorka Mgr. Alena Herbergová
Sazba a zlom Milan Vokál
Počet stran 180
Vydání 1., 2006
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.
Husova ulice 1881, Havlíčkův Brod

© Grada Publishing, a.s., 2006
Cover Photo © profimedia.cz/CORBIS

ISBN 80-247-1450-7 (tištěná verze)
ISBN 978-80-247-6205-0 (elektronická verze ve formátu PDF)
© Grada Publishing, a.s. 2011

Obsah

Úvod	9
<i>Vysvětlivky k použitým ikonám</i>	10
Svět her, pohádek a fantazie	11
Pohádkové cestování	12
Jak šašek Smíšek vyháněl nudu pryč	12
Veselý vláček	15
Cestujeme za pohádkou	16
Pohádkové putování	18
Dům plný překvapení	19
Dům smíchu	20
Pohádkové úkoly	21
Pohádkový les	29
O loupežnické dcerce Magdalence	29
Deníček a Mařenka	31
Skřítek Barvička	32
O čokoládové chaloupce	34
O myslivci a lesní víle	35
Cestování za poznáním	39
Cesta za pokladem	41
Pobyt ve Strašidelném lese	43
Setkání se strašidly	45
Cesta do Kouzelníkovy říše	46
Ledové království	49
Cestujeme za zvířátky	50
Zvířátka v ZOO	50
Zvířátka v lese	54
<i>Zvířátka z jahodové paseky</i>	57
Zvířátka na dvorku	58
Vagón plný her a nápadů	60
Výtvarné nápady šaška Smíška	60
Barevný svět	62
<i>Barevné povídání</i>	62

Hry s barvami a obrázky	65
Výtvarné dovednosti šaška Smíška	68
Hrátky s textilními látkami	74
Hrátky s novinami	76
Pestré hrátky s těstovinami	77
Čtverečkíada	78
<i>O Čtveráčkovi</i>	79
Tvoříme podle obrázků	81
Hudební hry	84
Slovní hrátky	88
Postřehy z obrázku	91
Šašek bloudí na sídlišti	93
Šašek sportovcem	97
Míčové hry	99
Zábavné hry	102
Šaškoviny	104
Balónkové hry	108
Hrátky s přezůvkami	116
Hrátky s dřevěnými kostkami	117
Hrátky s obručemi	118
Soutěže družstev	121
Bramborová škola	123
Šašek učitelem	123
Hrajeme si s písmenky	124
Hrátky se slovíčky	129
Hravá matematika	130
Tvořivé úkoly pro školáky	136
Hrátky s čísly	139
Šašek přírodovědцем	144
Šašek v lese	146
Hrátky se šiškami	146
<i>O veverce, která měla ráda pecky</i>	148
Povídání o šaščích	154
O šaškovi z cirkusu	154
O šaškovi, který rád cvičil	156
Pohádka o šaškovi, kterému říkali Hluchavka	157
O šaškovi, který kreslil legrační obrázky	158
O šaškovi, který rád jezdil na kole	159
O šaškovi, který neuměl poznávat hodiny	160
O šaškovi, který se stále mračil	162

O důmyslném šaškovi	163
O šaškovi, který létal v balónu	164
Mlsný den šaška Vaška	166
Kouzlo Vánoc	167
Vánoce v lese	170
Použitá literatura	172
Seznam her	174

Cílem této knihy je rozvíjení dětské osobnosti, její učení a poznání. V průběhu textu nalezneme mnoho možností pro využití různých metod a prostředků a to hravou formou, na základě vymyšleného příběhu, který upoutá, zaujme a dokáže děti strhnout do jiného myšlenkového světa.

Zájem dětí o tvořivou činnost vyvoláme vymyšlenou pohádkou o šaškovi Vaškovi a šaškovi Smíškovi, kteří jsou nejen veselí, ale i velice šikovní, protože dokáží využít vlastní fantazii a tvořivé schopnosti, ale i nasbírané zkušenosti. Ty získávají díky svým kamarádům, které potkávají na svých cestách za poznáním. Každý den společně prožívají různá dobrodružství, o která se s námi velmi rádi podělí. Mimo jiné mají velmi zvláštní schopnost. Umí si hrát se slovy a dokáží vymýšlet rýmy, verše i říkanky o všem, co je při cestě za poznáním zaujme.

Knihla nabízí náměty, otevírající cestu k zajímavým možnostem rozvíjícím u dětí fantazii a tvořivost, poskytuje podněty pro pestrou a mnohobytárnou činnost, kterou si děti mohou vyzkoušet doma se svými rodiči, ve škole s paní učitelkou nebo s paní vychovatelkou. Úkoly a hry, které v této knize nalezneme, rozvíjejí aktivitu dítěte, jeho schopnosti a myšlení a pozitivně působí na celou dětskou osobnost.

Děti mají potřebu objevovat stále něco nového a prožívat každodenní pohodu. Pro objevování nevšedních zážitků se tentokrát společně vydáme na cestu za poznáním kouzelným vláčkem, jehož prostřednictvím mají děti možnost nahlédnout do Světa her, pohádek a fantazie. Právě pohádkové cestování nás při troše fantazie dostane do neznámých míst, spolu s našimi novými kamarády – šaškem Vaškem a šaškem Smíškem.

Vydáme-li se na cestu, i když jen v myšlenkách, stejně jako všichni správní cestovatelé nasbíráme zajímavé, ale i potřebné zkušenosti a vědomosti, které se nám můžou hodit. Takže vydejme se na cestu za pozná-

ním. Každá cesta má svůj cíl, který určují naši cestovatelé. A protože je to cesta pohádková, určitě se při cestování nudit nebudeme.

Při realizaci všech činností, které si můžeme společně s dětmi vyzkoušet, klademe velký důraz na vlastní projev dítěte, při kterém dokáže uplatnit vlastní nápady a myšlenky. Některé činnosti a hry mohou využít i děti předškolního věku. Zařazováním tvořivých činností dětem předškolního věku napomáháme rozvíjet verbální schopnosti i mimoslovní vyjadřování, učíme je naslouchat a komunikovat mezi sebou, zdokonalovat jemnou motoriku, pohybové schopnosti, smyslové vnímání, logické myšlení i výtvarné schopnosti.

Dětem předškolního a mladšího školního věku, kterým je kniha určena, volíme činnosti klidné a nenáročné, které vedou k odstranění únavy. Důležité je přistupovat k dětem s osobním klidem, aby s námi prožívaly radost a pohodu. Činnosti jsou přiměřené věku, motivované poutavými příběhy a pohádkami. V průběhu činností učíme děti navzájem komunikovat, najít řešení vzniklé situace. Pracovat s dětmi, znamená hrát si s nimi.

Úkolem této knihy je získat děti pro tvořivé činnosti. Úkoly, hry a náměty jsou zaměřeny na utváření kamarádkých vztahů, rozvíjejí u dětí souměřitelnost, myšlení, podporují u dětí kladný vztah k přírodě. Při řešení jednotlivých úkolů získají děti spoustu vědomostí a dovedností a mimo jiné při nich mají možnost rozvíjet také vyjadřovací schopnosti.

Děti se dovedou dívat na svět kolem sebe očima plnými fantazie. A na nás dospělých je, abychom tuto jejich schopnost nepotlačovali, ale rozvíjeli. Tvořivé dítě vyjadřuje své představy, pocity a nápady a přitom prožívá radost a uspokojení.

Vysvětlivky k použitým ikonám

pomůcky

popis hry, činnosti

postup hry, činnosti

Svět her, pohádek a fantazie

*Jeden šašek cestoval,
druhý zase dlouho spal.
Jeden vymýšlí legrácky,
ten druhý zase pohádky.
První hodně sportuje,
druhý hezky maluje.
Každý z nich je jiný,
oba dva se pyšní svými nápady a činy.*

*My jsme veselí kamarádi a legraci máme velmi rádi.
Bydlíme v cirkusovém stanu, stáváme časně po ránu.
Neradi jen tak sedíme a neradi se nudíme.*

„Kdo chce mnoho vědět, musí hodně cestovat,“ pronesl šašek Vašek, nasedl do svého vláčku a uháněl po kolejích do „Světa her, pohádek a fantazie“. Vláček jel stejným směrem jak foukal vítr a celou cestu si náležitě užíval. Na každém jeho vagónku plápolaly pestré balónky a z okna lokomotivy na všechny kolem mával rozzářený strojvedoucí, který byl šťastný, že řídí kouzelný vláček a těšil se, že ze svých cest přiveze pokaždé veliké množství informací a zkušeností, o které se s vámi velice rád rozdělí.

Šašek Vašek je velice zkušený a navíc umí řídit vláček, který má několik vagónů, ve kterých vozí každý den nějaké překvapení, které má připravené pro děti. Každý den se vydává na cestu za poznáním a objevuje nová místa, na kterých sbírá každodenní zkušenosti.

Pohádkové cestování

*Ať je plno legrace, ať je plno senzací.
Nápady si připravíme a mezi děti vyrazíme.
Cirkusový stan, celkem hezký máme.
Nikdy nejsme sami, to vám povídáme.*

V jednom malém městečku bydlí v cirkusovém stanu dva kamarádi. Šašek Vašek a šašek Smíšek. Oba jsou stále veselí a všude kde se objeví je plno zábavy a legrace. Jejich přátelství je založené na vzájemné důvěře a pomoci. Jednoho dne jen tak seděli a napadla je zajímavá myšlenka. Rozhodli se, že si pořídí veselý vláček, kterým se mohou dostat na neznámá místa a poznat něco nového a neobvyklého. Oba dva byli svým nápadem přímo nadšení, a tak velmi brzy byl na blízkém nádraží jejich vláček a čekal, až do něj šašci nasednou. V ten moment stál před oběma kamarády problém. Museli se dohodnout, kdo vlastně vláček bude řídit. Šašek Smíšek je totiž velmi opatrný a řekl, že vláček rozhodně řídit nebude. Zato šašek Vašek je velmi odvážný a bez rozmyslu nasedl do vláčku, zamával Smíškovi a vyrazil za poznáním do blízkého okolí. Když se vrátil zpět, vyprávěl Smíškovi, že se stane cestovatelem a bude objevovat nepoznaná místa.

Chcete-li se i vy podívat do míst, která šašek Vašek objeví, rychle nasedněte, ať společně s novými kamarády poznáte dosud nepoznané a nové zkušenosti, které po cestě nasbíráte a můžete ve svém volném čase co nejlépe využít.

Jak šašek Smíšek vyháněl nudu pryč

Šašek Vašek se vydal na cestu veselým vláčkem a šašek Smíšek zůstal doma. Dlouho totiž spal a když se probudil, zjistil, že je ve stanu sám. Nejpr-

ve se mu nechtělo nic dělat a jen tak lenošil. Když už mu začala být dlouhá chvíle, prohlásil: „Ach, to je nuda.“

A pojednou začal přemýšlet, co bude dělat. V hlavě se mu honily různé myšlenky. Napadlo ho, že půjde navštívit kamarády, jenže se mu za chvíli nechtělo. Potom chtěl malovat obrázek, ale nenašel barvičky. Zkrátka měl smolný den a vůbec nic se mu nedařilo. Posadil se do křesla a přemýšlel. V tom na něj zvenku někdo volá: „Šašku, šašku, pojď si hrát, chci bavit se a smát!“ Udivený Smíšek vyšel před stan a velkýma očima na něj koukala malá copatá holčička a v ruce držela míč. Šašek si mumlal pro sebe:

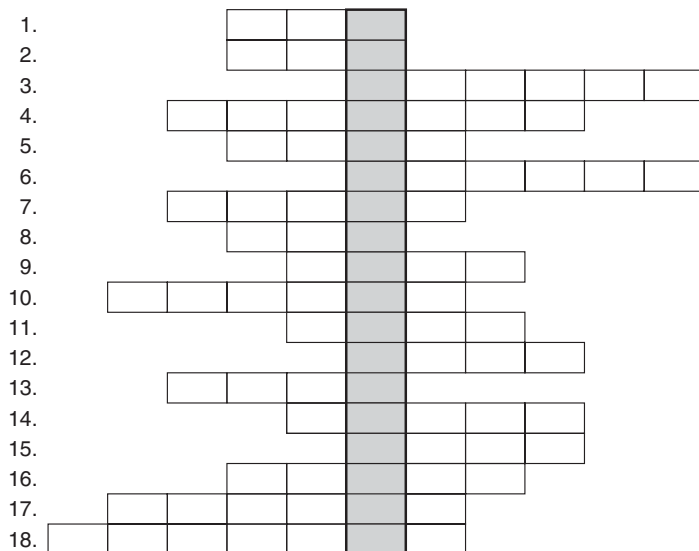
*„Kde se tady vzala? Holka hezká, malá?
Asi měla tušení, že šašek Vašek tu není.
Že ve stanu jsem dneska sám a kamarády tu nemám.“*

*Holčička ho poslouchala a hlasitě se tomu směla.
Potom hodila mu míč, šašek upustil ho a míč byl pryč.
Pak spolu do večera ztracený míč hledali.
Než ho spolu našli, tak se při tom nasmáli.
Šašek Smíšek byl moc rád, že mohl si s holčičkou hrát.
A na další den, měl spoustu her už připraven.*

Křížovka pro cestující

*Na nedalekém nádraží,
veselý šašek dovádí.
Kudy koleje vedou,
tam jeho cesty povedou.
Mašinka se neloudá,
když jede, tak zahouká.
Z okýnka mává šašek Vašek,
jež umí řídit tenhle vláček.
Řídí vlakovou dopravu
a stará se o bezpečnou přepravu.*

*Cestující ve vlaku,
rádi luští křížovku.
To oba šašci dobře ví,
a proto ji pro cestující připraví.*

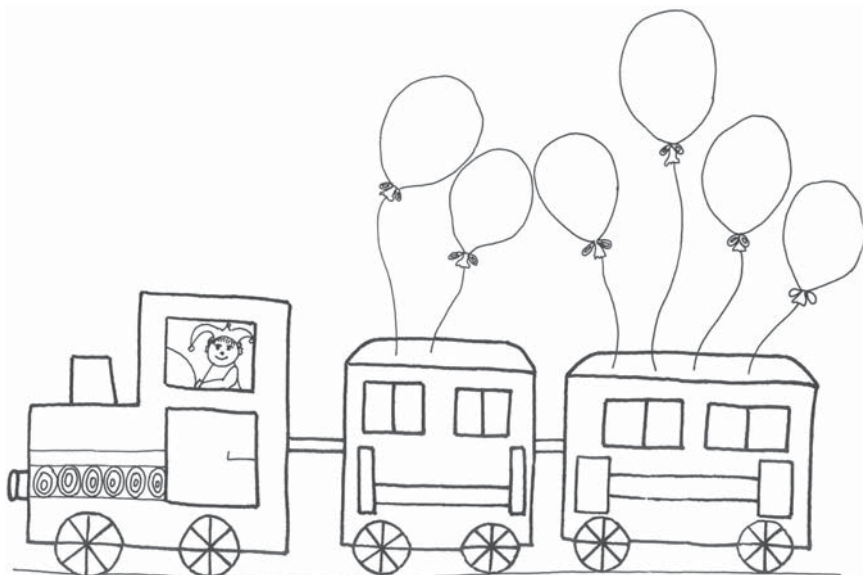

1. Staví hnízda na komínech, umí létat, má dlouhé nohy a je to..... (čáp)
2. Opak dobra (zlo)
3. Čas určují (hodiny)
4. Akvarijní ryby plavou v (akváriu)
5. Z kohoutku teče (voda)
6. Spodní části stromu jsou (kořeny)
7. Kmen stromu je pokrytý (kůrou)
8. Král zvířat je (lev)
9. Po jaru přichází (léto)
10. Nejoblíbenější svátky v roce (Vánoce)
11. Cukr se vyrábí z (řepy)
12. V zimě padá (sníh)
13. Provádět orbu (orat)
14. Samec kozy je (kozel)
15. Ryby žijí ve (vodě)
16. Seno je sušená (tráva)
17. Princezna nosí na hlavě (korunu)
18. Když venku prší, vezmu si (deštník)

Veselý vláček

*Šašek Vašek přemýšlel a veselý vláček stále chtěl.
Nevěděl co by udělal, aby se všem vláček zamlouval.
Skvělý nápad hnedle měl, když balónky u dětí uviděl.*

Když se šašek vydal na první zkušební jízdu, viděl blízko trati děti, které nesly na ruce přivázané pestré balónky. Balónky si jen tak poletovaly ve vzduchu a šašek se na ně nemohl vynadávat. Když přijel domů, v myšlenkách si promítal co všechno po cestě uviděl. Zanedlouho jej napadla zajímavá myšlenka. Rozhodl se, že se postará o to, aby byl jeho vláček pestrý a každého rozveselil. Přál si, aby jej z dálky nikdo nepřehlédl a aby se líbil především dětem. Dlouho přemýšlel a snažil se, aby byl jeho nápad originální. Vymyslel, že po celém vláčku budou plápolat pestré balónky, které se budou třepetat stejným směrem jako uhání vláček. Rozhodl se, že balónky bude rozdávat svým přátelům, se kterými se seznámí při svém každodenním putování.

Cestujeme za pohádkou

*Jede vláček kolem dětí,
jede přesně o půl třetí.
Na chvíli se zastaví
a všechny děti pozdraví.*

*Potom jede cestou dále
a šašek Vašek mává stále.
Vyklání se z okýnka,
když vítr fouká zlehýnka.
Vláček uhání do pohádky,
potom se vrátí zase zpátky.*

Šašek Vašek ví, že všechny děti mají strašně rády pohádky, v nichž je plno překvapení. On sám zná pohádek spoustu, ale jeho přáním bylo dozvědět se o pohádkách mnohem více. Proto se rozhodl, že navštíví Pohádkovou říši. Věřil, že to pro něj budou nezapomenutelné chvíle. Nemohl se dočkat, až se podívá mezi pohádkové bytosti.

A co všechno se děje v Pohádkové říši a jaké dobrodružství šašek v Pohádkové říši prožil se dozvíte zakrátko.

*Protože když přečtete si další řádky,
dostanete se do pohádky.*

Šašek v Pohádkové říši

*O pohádkách strašně rád,
chci si s dětmi povídat.
Hned vám povím milé děti,
jaká pohádka právě letí.
Když jsem byl v Říši pohádkové,
viděl jsem i pohádky nové.
Všechny dobrý konec mají
a hezky se poslouchají.*

*Když otevře se knížka pohádková,
vždy odhalí se tajemství nová.
Poznáš nové bytosti
a jejich každodenní starosti.
Dozvíš se, co každý den potají,
pohádkové bytosti dělají.*

Pohádkové putování

*S pohádkou vždy usínají všechny milé dětičky.
Pohádky mají své kouzlo, když vycházejí hvězdičky.
O pohádkách víme mnoho, ale pořád je to málo,
a proto vypravit se do pohádky, snad by za to stálo.*

*Vláček vesele houkal v dáli,
byl to vláček dokonalý.
Uháněl cestou necestou,
za velmi pěknou pohádkou.
Objeví se v Říši pohádkové,
kde se mu líbí pohádky nové.
Pohádky, co děti neznají,
objevuje potají.*

Vláček si jednoho dne uhání po kolejích a najednou projel zvláště zdobenou bránou. Pro šaška Vaška to bylo veliké překvapení, protože takovou podivnou bránu ještě nikdy neviděl. Ještě větší překvapení však pro něj bylo, když projel branou poslední vagón, protože se stalo něco velmi zvláštního. Ozvala se hrozná rána, obří vrata se zavřela a šašek po chvíli pochopil, že se ocitl v Říši pohádek.

*Pak ozvala se hrozná rána,
hned zavřela se pohádková brána.
A otevře se zase zcela,
až na hodinách odbije celá.
Tohle šašek nevěděl
a hodinky vzít si zapomněl.
A tak šašek každý den,
byl pohádkami obklopen.*

Šašek byl velmi překvapený a nevěděl, kudy a kam se po kolejích dostane. Jel velmi pomalu a opatrně, protože sledoval, co se kolem něj děje. Viděl vodníka, jak se houpe na staré vrbě, kousek dál před domem běhal

kocour v botách, na louce skákal obrovský pes na pružinách. Šašek se rozhlížel a najednou zpozorněl, protože vláček musel zastavit. Před vláčkem po kolejích lezla obrovská housenka, která se právě vracela ze zelného pole. Vláček musel chvíli počkat, až housenka trať uvolní a přeleze. Když se vláček opět rozjel, po chvíli Vašek zjistil, že koleje dál už nevedou. Zastavil vláček a dál už se musel vydat se pěšky. Za krátký čas uviděl vysoký dům, prapodivně zdobený, a na něm bylo napsáno barevnými písmenky: „Dům překvapení.“

Dům plný překvapení

*Šašek ten je zvědavý,
před domem se zastaví.
Potom vejde dovnitř směle,
a poslouchá co se kde děje.
Nikoho však nenašel,
když dům si celý prohlížel.
Byl však celý udivený,
z přichystaného překvapení.*

Šašek se zastavil před domem a malou chvíli trvalo, než se osmělil vstoupit dovnitř. Nedovedl si představit, jak bude vypadat, protože v takovém domě ještě nikdy nebyl. Potichu se přiblížil ke dveřím a chytil za kliku. Velice se podivil když zjistil, že dveře jsou otevřené. Jakmile vešel do první místnosti, objevil velké množství obrazů a plno starých dřevěných skříní. Protože v domě nikdo nebyl a šašek byl zvědavý, otevřel skříň, která stála hned vedle něj a překvapen zjistil, že je plná velikých bot. Šel do druhého pokoje a tam v jednom koutě objevil starou zaprášenou truhlici. Nedočkavostí nadzvedl víko a uvnitř našel staré vypelichané koště. Poté se vydal po schodech nahoru. Když už byl ve věži starého domu, našel místnost kde byla cedule: „Vítejte v tomto domě.“ Šašek otevřel dveře a na stolečku s bílým ubrusem bylo kulaté lízátko a další cedule: „Překvapení pro zvědavé návštěvníky.“ Šašek vzal lízátko, dal si jej do pusy, mlsal a po schodech si

mulal pod vousy: „Velkou radost mám, když lízátko si dám. Děkuji za překvapení, jen škoda, že tu nikdo není.“

Dům smíchu

*Cha, cha, cha, zabouchejte na vrata.
Otevře vám milý pán, co nerad bývá doma sám.
Rád se směje, nerad se mračí, nerad je, když děti pláčí.
Vymýšlí pohádky veselé, hned když vstane z postele.*

Dům smíchu objevil šašek za velmi krátkou chvíli. Všude kolem něj se rozléhal hlasitý smích. Šašek se vydal po zvuku a velice se podivil. Před ním stál překrásný dům zářící všemi barvami. Když jej šašek dokola obešel, objevil vchod do domu se vzkazem: „Zabouchejte na vrata.“ Jakmile šašek zabouchal, ve vratech se objevil vysoký urostlý pán, oblečený v širokých kalhotách s pestrými proužky a v puntíkováném triku. Na hlavě měl žlutý klobouk s oranžovými květy. Hned když otevřel vrata se začal hlasitě smát.

*Potom pozval šaška dál a pořád se jenom smál.
Uvnitř spoustu věcí měl, takové šašek ještě neviděl.
Měl zde plno obrázků, visících na provázku.
Ke každému obrázku příhodu znal a šaškovi je povídal.
Šašek se také hlasitě smál, když vyprávění poslouchal.
Když Vašek z domu odcházel, všechny příběhy zapomněl.
Totiž kdo chce historky vyprávět, musí si je vymyslet.*

Pohádkový zvoneček

*Šašek ten je zvědavý
a na louku se vypraví
Na louce uviděl zvoneček
i spoustu dalších kytiček.
Na zvoneček zazvonil,
vtom zvoneček se ulomil.
V mžiku stál před ním pohádkový skřítek,
jenž v náručí měl plno kytek.
Šaškovi se představil
a celou dobu u něj byl.
„Mé služby si zaslouží,
kdo na zvoneček zazvoní.
Je to možná k pousmání,
jsem skřítek, co splní ti tvá přání.“*

Šašek se procházel Pohádkovou říší a najednou se ocitl na louce, kde rostly malinkaté, pestré zvonečky. Byl jejich krásou okouzlen, a protože jeho kamarád Smíšek zůstal doma, Vašek se rozhodl, že mu jeden malý zvoneček přiveze jako dárek.

Zvoneček utrl a chtěl jej uložit do svého kloboučku, ovšem co se nestalo? Jakmile se zvonečkem pohnul, zvoneček zazvonil a před šaškem se objevil malinkatý skřítek. Udivený šašek na něj překvapivě zíral a než se vzpamatoval, skřítek mu povídá:

*„Já jsem pohádkový skřítek a jmenuji se Vítek.
Možná je to k pousmání, ale splním ti tvá tajná přání.
Stačí je jen vyslovit a věci kolem se začnou dít.
Můžeš se dostat do pohádky, cestou tam a zase zpátky.
Pokaždé velkou radost mám, když dobrým lidem pomáhám.
Umím kouzlit, čarovat i budoucnost předvídat.
Jen málokdo to o mě ví a štěstí má kdo mě objeví.“*